

15. Asiasanakentät (6XX)

Haku sovellusohjeesta

Sisällysluettelo

- 1. Johdanto
- 2. Nimiö ja hakemisto
- 3. Kontrollikentät 001-006
- 4. Kontrollikenttä 007
- 5. Kontrollikenttä 008
- 6. Numero- ja koodikentät (01X-04X)
- 7. Luokituskentät (05X-08X)
- 8. Pääkirjauskentät (1XX)
- 9. Nimeke- ja nimekkeeseen liittyvät kentät (20X-24X)
- 10. Julkaisu- ja jakelutietojen jne. kentät (250-270)
- 11. Fyysisen kuvailun jne. kentät (3XX)
- 12. Sarjamerkintökentät (4XX)
- 13. Huomautuskentät, osa 1 (50X-535)
- 14. Huomautuskentät, osa 2 (536-59X)
- 15. Asiasanakentät (6XX)
- 16. Lisäkirjauskentät (70X-75X)
- 17. Linkkikentät (76X-79X)
- 18. Sarjalisäkirjauskentät (80X-830)
- 19. Varasto- ja sijainti- ym. tietojen kentät (841-88X)
- 20. Suomalaiset kentät (9XX)
- 21. Ohitusindikaattorit

Värien selitykset

Lihavoitu punainen = suomalaiset kentät, mukana myös formaatin suomennoksessa

Lihavoitu violetti = järjestelmä- tai tietokantakohtaiset kentät, formaatin suomennoksessa erillisessä luvussa [Tietokant a- tai järjestelmäkohtaisia omia kenttiä](#)

ISBD

15. Asiasanakentät (6XX)

ASIASANAKENTTIEN ENSISIJAINEN OHJE ON [SISÄLLÖNKUVAILUN ASIAN TUNTIJARYHMÄN](#) julkaisema Sisällönkuvailuopas.

MARC 21 ; [Suomeksi](#) ; [Svenska](#) ; [\(Full\)](#)

600 610 611 630 647 648 650 651 653 654 655 656 657 658 662

600 - HENKILÖNNIMI ASIASANANA (T)

Käytetään, kun asiasanana on henkilö tai teos, jolla on henkilötökijä. Tekijyyteen liittyvät henkilölisäkirjaukset tallennetaan kenttään 700.

2. indikaattorin arvo on suomalaisissa nimissä 4, koska henkilönnimet eivät kuulu YSA:an eivätkä MUSA:an. Kongressin kirjastossa poimituissa nimissä indikaattorin arvo on 0. Muista auktoriteettitietokannoista poimituissa nimissä voi olla tietokantatunnus osakentässä 2 ja 2. indikaattorin arvona 7. Jos poimitut nimenmuodot säilytetään sellaisinaan, myös indikaattorien arvot säilyvät samoina.

Henkilön kuvailuun liittyviä termejä löytyy Metatietosanasastosta kohdasta [Henkilön kuvailu](#)

‡a - Sukunimi ja etunimi erotetaan toisistaan pilkulla. Etuniminä käytetään vain joko koko etunimeä tai etunimien ensimmäistä kirjainta. Jos etunimistä käytetään vain alkukirjaimia, kirjainten väliin tulee tyhjällyönti. Alkukirjainten perään tulee piste.

‡c - Muut nimeen tehtävät lisäykset selventävät useimmiten suoraa yksiosaista nimeä. Osakenttään tallennetaan tietoja esim. henkilön syntymä- tai asuinpaikkakunnasta, ammatista tai muista tunnusmerkeistä. Sukunimeen liittyvä, sukulaisuutta osoittava sana, tallennetaan tähän osakenttään.

‡d - Aikamääreillä tarkoitetaan henkilön syntymä- ja kuolinvuotta. Tietosuojavaltuutetun 2012 tekemän päätöksen mukaan syntymä- ja kuolinvuodet saavat näkyä kaikissa tietokannoissa. Jos henkilö itse pyytää vuosien poistamista, ne poistetaan näkyvistä.

‡e - ‡4 - Funktiomerkin **‡e** voidaan tarvittaessa lisätä myös kenttään 600. Funktiokoodia **‡4** ei käytetä. Se muutetaan poimituissa tietueissa e-osakentäksi.

‡t - Osakenttää käytetään tekijä-nimeke -tyyppisten lisäkirjausten nimekettä varten.

Kaikkia yhtenäistetyn nimekkeen osakenttiä voidaan käyttää tekijä-nimeke-kirjauksissa. Tekijä-nimeke-kirjauksissa vain päävastuullinen tekijä voidaan liittää teoksen nimekkeeseen. Nimeke on tässä alkukielisessä, auktorisoidussa muodossaan.

‡0 - osakentät poimituissa tietueissa: 0-osakenttä sisältää henkilön nimen, asianan yms. auktorisoidun muodon lähteen ja ID-numeron. ID-numero on vastaavan auktoriteettitietueen kontrollinumero tai standarditunniste kuten International Standard Name Identifier (ISNI). Jos tunniste on kaarisuluissa organisaation koodi tai tunniste lähde, esim. (isni), 0-osakentät säilytetään poimituissa tietueissa, muut poistetaan. Jos a-osakentässä olevaa muotoa muokataan Suomen käytäntöjen mukaiseksi, isni säilytetään 0-osakentässä, mutta organisaatiokoodin sisältävä 0-osakenttä poistetaan. Poimituista suomalaisista nimistä poistetaan 0-osakentät. Suomalaiset nimet tarkistetaan Asterista.

Voyager-osakenttä:

‡9 - tekijä-nimeke-kirjauksissa nimekkeen alussa oleva artikkeli (ARSCA)

Esimerkkejä

600 14 ‡a Shakespeare, William, ‡d 1564-1616. ‡t Hamlet ‡x Criticism and interpretation.

600 17 ‡0 (DE-588)4099202 ‡0 (DE-101)040992020 ‡a Goethe, Johann Wolfgang von, ‡d 1749-1832. ‡t Die Leiden des jungen Werthers ‡2 gnd

- 0 -osakentässä lähde ja numero (Saksan kansallisbibliografiassa oleva auktoriteettitietueen numero)

600 10 ‡a Byron, George Gordon Byron, ‡c Baron, ‡d 1788-1824 ‡x Characters ‡x Devil.

600 10 ‡a Mann, Thomas, ‡d 1875-1955. ‡t Doktor Faustus.

600 14 ‡0 (isni) 0000000084029206 ‡a Lindgren, Astrid.

600 14 ‡a Bergmann, Jörg, ‡e kunnianosoituksen kohde.

musiikkiaineisto

600 14 ‡a Sibelius, Jean.
(Sibelius-dokumentti DVD:llä)

600 14 ‡a Saariaho, Kaija ‡x haastattelut.
(Säveltäjähaastattelu DVD:llä)

600 14 ‡a Sibelius, Jean, ‡e säveltäjä. ‡t Sinfoniat, ‡n nro 7, op105, ‡r C-duuri.
(Kapellimestarikurssi-DVD:llä)

600 14 ‡a Mozart, Wolfgang Amadeus, ‡e säveltäjä. ‡t Nozze di Figaro, ‡n KV492, ‡l suomi.
(Opetus-DVD suomenkielisestä Figaron häät -produktiosta)

245 14 ‡a The Caruso edition. ‡n Vol. 1, ‡p 1902-1908 / ‡c Enrico Caruso.
600 14 ‡a Caruso, Enrico ‡x äänitykset.

600 14 ‡a Lennon, John, ‡e säveltäjä. ‡t All my loving.
(Toinen säveltäjä Paul McCartney auktoriteettitietueessa viittauksena)

Käytetään, kun asiasanana on yhteisö tai teos, jolla on yhteisötekijä. Tekijyyteen liittyvät yhteisölisäkirjaukset tallennetaan kenttään 710.

Yhteisön kuvailuun liittyviä termejä löytyy Metatietosanastosta kohdasta [Yhteisön tyyppi](#).

2. indikaattorin arvo on yleensä 4, koska yhteisönnimet eivät kuulu YSA:an eivätkä MUSA:an.

‡a - Yhteisön nimet kirjoitetaan kuten ko. yhteisö katsoo ne kirjoitettavaksi. Yleensä suomalaisten yhteisöjen nimissä käytetään isoa kirjainta vain nimen alussa. HUOM! Yhteisön nimen alussa ei voi käyttää artikkelia. Esim. Itä-Suomen yliopisto, Keuruun lukio, Sibelius-Akatemia, Suomen Akatemia, Suomen Pankki, Suomen Punainen Risti, Åbo Akademi. Englanninkielisessä yhteisön nimessä jokainen merkitsevä sana aloitetaan isolla kirjaimella. Tähän osakenttään kirjoitetaan myös muut nimeen tehtävät lisäykset kaarisulkuihin nimen perään. Muut nimeen tehtävät lisäykset ovat esim. yhteisön tarkoitusta kuvaava yleismääre, jos tarkoitus ei ilmene yhteisön nimestä, tai yhteisön sijaintipaikan nimi tai perustamisvuosi, joka erottaa toisistaan kaksi samankaltaista yhteisönimeä.

‡b - Jos hierarkia on useampitasoinen, osakenttää ‡b voidaan tarvittaessa toistaa.

‡g - Tiedot, jotka eivät sovellu muihin osakenttiin.

‡e - **‡4** - Funktiomerkintä ‡e voidaan tarvittaessa lisätä myös kenttään 610. Funktiokoodia ‡4 ei käytetä. Se muutetaan poimituissa tietueissa e-osakentäksi.

‡t - Osakenttää käytetään tekijä-nimeke -tyyppisten lisäkirjausten nimekettä varten.

‡0 - osakentät poimituissa tietueissa: 0-osakenttä sisältää henkilönimen, asiasanan yms. auktorisoidun muodon lähteen ja ID-numeron. ID-numero on vastaavan auktoriteettitietueen kontrollinumero tai standarditunniste kuten International Standard Name Identifier (ISNI). Jos tunniste on edellä on kaarisuluissa organisaation koodi tai tunniste lähde, esim. (isni), 0-osakentät säilytetään poimituissa tietueissa, muut poistetaan. Jos a-osakentässä olevaa muotoa muokataan Suomen käytäntöjen mukaiseksi, isni säilytetään 0-osakentässä, mutta organisaatiokoodin sisältävä 0-osakenttä poistetaan. Poimituista suomalaisista nimistä poistetaan 0-osakentät. Suomalaiset nimet tarkistetaan Asterista.

Voyager-osakenttä:

‡9 - tekijä-nimeke-kirjauksissa nimekkeen alussa oleva artikkeli (ARSCA)

Esimerkkejä

610 17 ‡a Kulturhistorisches Museum Magdeburg ‡2 gbv ‡0 (DE-601)192052675 ‡0 (DE-588)4400341-9
- 0 -osakentässä lähde ja ID-numero (Saksan kansallisbibliografiassa oleva auktoriteettitietueen numero)

610 24 ‡a Uppsala Universitet ‡0 (isni)0000 000419369457
- 0 -osakentässä ISNI-standarditunniste

Kaikkia yhtenäistetyt nimekkeen osakenttiä voidaan käyttää tekijä-nimeke-kirjauksissa.

Esimerkkejä (musiikki)

110 2# ‡a New York Philharmonic Orchestra, ‡e esittäjä.
245 14 ‡a The historic broadcasts 1923 to 1987 / ‡c New York Philharmonic Orchestra.
610 24 ‡a New York Philharmonic Orchestra ‡x äänitykset.

610 24 ‡a Peer Günt, ‡e säveltäjä. ‡t Bartender.
(Yhtye kokonaisuudessaan on kappaleen säveltäjä)

611 - KOKOUKSEN NIMI ASIASANANA (T)

‡n - Kokouksen järjestysnumero merkitään aina arabialaisin numeroin.

‡d - Kokouksen aika merkitään pelkällä vuosiluvulla.

‡0 - osakentät poimituissa tietueissa: 0-osakenttä sisältää henkilönimen, asiasanan yms. auktorisoidun muodon lähteen ja ID-numeron. ID-numero on vastaavan auktoriteettitietueen kontrollinumero tai standarditunniste kuten International Standard Name Identifier (ISNI). Jos tunniste on edellä on kaarisuluissa organisaation koodi tai tunniste lähde, esim. (isni), 0-osakentät säilytetään poimituissa tietueissa, muut poistetaan. Jos a-osakentässä olevaa muotoa muokataan Suomen käytäntöjen mukaiseksi, isni säilytetään 0-osakentässä, mutta organisaatiokoodin sisältävä 0-osakenttä poistetaan. Poimituista suomalaisista nimistä poistetaan 0-osakentät.

Voyager-osakenttä:

‡9 - tekijä-nimeke-kirjauksissa nimekkeen alussa oleva artikkeli (ARSCA)

Esimerkkejä

611 27 ‡a Fußball-Europameisterschaft ‡2 gnd ‡0 (DE-601)103835776 ‡0 (DE-588)1035242-9
- 0 -osakentässä lähde ja ID-numero (Saksan kansallisbibliografiassa oleva auktoriteettitietueen numero)

611 27 ‡a European Conference of Ministers of Transport ‡0 (isni)000000097851194
- 0 -osakentässä ISNI-standarditunniste

630 - YHTENÄISTETTY NIMEKE ASIASANANA (T)

Kentässä 630 mainittu nimeke ei koske luetteloitavana olevaa teosta/julkaisua itseään vaan sen sisältöä. Nimeke on asiasanana. Kirjaukset kentissä 130 ja 730 sen sijaan koskevat luetteloitavana olevaa teosta.

Kentää 630 käytetään anonyymeistä ja tekijättömistä teoksista. Jos teoksella on tekijä, tehdään tekijä-nimeke-kirjaus kenttään 600.

Esimerkkejä

245 00 ‡a Taiteilijoiden Kalevala / ‡c toimittanut Ulla Piela.
630 04 ‡a Kalevala ‡x kuvataide.
630 04 ‡a Kalevala ‡x musiikki.

630 04 ‡a Greensleeves, ‡l suomi.
(Artikkeli laulun Sait multa kukkaset toukokuun esittämisestä)

647 - TAPAHTUMAN NIMI ASIASANANA (T)

648 - AIKAA ILMAISEVA TERMI ASIASANANA (T)

1. indikaattori määritti vuosina 2013-2014, onko kyseessä teoksen kuvaama ajanjakso vai teoksen luontiaika. Nyt indikaattori on jälleen määrittelemätön, koska formaattiin on otettu uusi RDA-kenttä teoksen luontiajalle, 388 Luomisaika.

Käytetään vain numeerisia termejä, esim. *1800-luku*, *2009*.

Esimerkkejä

245 10 ‡a Välskärin kertomuksia. ‡n1 /‡c Z. Topelius ; suom. Juhani Aho ; kuvat piirt. Albert Edelfelt ja Carl Larsson.

648 #7 ‡a 1600-luku ‡2 kaunokki
(388 1# ‡a 1851-1866 ‡2 kaunokki)

245 10 ‡a Rooman valtakunnan rappio ja tuho. ‡n 2 osa, ‡p Luvut XVII-XXVI / ‡c Edward Gibbon ; suomentanut Erkki Salo.
648 #7 ‡a 300-luku ‡2 ysa

650 - KONTROLLOIDUN ASIASANASTON ASIASANA (T)

Välimerkitys ja isojen/pienten alkukirjainten käyttö noudattaa kunkin asiasanaston käytäntöjä. Suomalaisen sanastojen sanat kirjoitetaan pienellä alkukirjaimella eikä loppuun tule pistettä. Kopioitujen tietueiden asiasanat jätetään kunkin sanaston mukaiseen kirjoitusasuun. Esim. MeSH- ja sao-sanat kirjoitetaan isolla alkukirjaimella.

Vapaat asiasanat merkitään kenttään 653. 650-kentän 2. indikaattorin arvoa 4 käytetään vain sellaisten kontrolloitujen sanastojen sanoissa, joiden koodia ei löydy LC:n MARC 21 -koodilistasta.

Henkilön- ja yhteisönnimiä ei saa laittaa 650-kentän ketjuihin vaan ne merkitään aina 600/610-kenttään.

†0 - osakentät poimituissa tietueissa: 0-osakenttä sisältää henkilönimen, asiasanan yms. auktorisoidun muodon lähteen ja ID-numeron. ID-numero on vastaavan auktoriteettitietueen kontrollinumero tai standarditunniste kuten International Standard Name Identifier (ISNI). Jos tunniste on edellä on kaarisuluissa organisaation koodi tai tunnisteen lähde, esim. (isni), 0-osakentät säilytetään poimituissa tietueissa, muut poistetaan. Ilman tunnistetta olevat 0-osakentät poistetaan kopioituista tietueista.

Musiikin erityisohjeita

Sisällönkuvailun asiantuntijaverkosto suosittelee, että asiasanoituksessa käytetään yksittäisiä termejä, ei ketjuja. Musiikkiaineiston erityispiirteiden takia ketjuja kuitenkin voi käyttää.

Emojulkaisun asiasanoilla luonnehditaan julkaisun pääosan tai tärkeimpien ryhmien sisältöä. Osakohteet asiasanoitetaan erikseen tiedonhaun mahdollistamiseksi.

650 #7 †a rock †z Suomi †y 1990-luku †2 musa

650 #7 †a sinfoniat †z Suomi †y 1990-luku †2 musa

650 #7 †a sinfoniset runot †z Saksa †y 1890-luku †2 musa
650 #7 †a orkesterimusiikki †z Saksa †y 1890-luku †2 musa

650 #7 †a orkesterimusiikki †x jousiorkesterit †z Saksa †y 1800-luku †2 musa
650 #7 †a orkesterimusiikki †x jousiorkesterit †z Saksa †y 1900-1909 †2 musa

650 #7 †a soolot †x harppu †2 musa
650 #7 †a harppu †z Ranska †y 1930-luku †2 musa

240 10 †a Kappaleet, †m viulu, piano, †n op115. †n Nro 1, †p Auf der Heide
650 #7 †a viulu †z Suomi †y 1920-luku †2 musa

650 #7 †a duot †x viulu †x sello †z Suomi †y 1870-luku †2 musa

650 #7 †a duot †x piano (2) †z Alankomaat †y 1950-luku †2 musa
(kaksi pianoa, kaksi soittajaa)

650 #7 †a duot †x piano †z Iso-Britannia †y 1830-luku †2 musa
(yksi piano, kaksi soittajaa)

245 10 †a Bit by bit / †c Riikka Talvitie.
500 ## †a Soitinnus: klarinetti, harmonikka, sello.
650 #7 †a triot †x yhtyeet †z Suomi †y 2000-2009 †2 musa
650 #7 †a kamarimusiikki †z Suomi †x 2000-2009 †2 musa

240 10 †a Kvartetot, †m jouset, †n op95, †r f-molli
500 ## †a Soitinnus: viulut (2), alttoviulu, sello.
650 #7 †a kvartetot †x jousisoittimet †z Saksa †y 1910-luku †2 musa

650 #7 †a tekno †z Suomi †y 2000-2009 †2 musa
650 #7 †a elektroninen populaarimusiikki †x tekno †z Suomi †y 2000-2009 †2 musa

650 #7 †a liturginen musiikki †2 musa
650 #7 †a kuoromusiikki †x sekakuorot †z Yhdysvallat †y 1970-luku †2 musa

650 #7 †a liturginen musiikki †x keskiaika †2 musa
650 #7 †a gregoriaaninen laulu †x keskiaika †2 musa

240 10 †a Pelimannit, †n op1; †o sov., jousiork.
500 ## †a Soitinnus: jousiorkesteri.
500 ## †a Alkuperäinen soitinnus: piano.
650 #7 †a piano †x sovitukset †2 musa
650 #7 †a sovitukset †x jousiorkesterit †2 musa
650 #7 †a orkesterimusiikki †x jousiorkesterit †z Suomi †y 1950-luku †2 musa

650 #7 †a musiikki †x aiheet †x kuolema †2 musa

651 - MAANTIETEELLINEN NIMI ASIASANANA (T)

Suomenkieliset paikannimet laitetaan tähän kenttään YSA-terminä, vaikka niitä ei olisi vahvistettu sanastossa. Siis ei käytetä kenttää 653.

653 - KONTROLLOIMATON HAKUTERMI (T)

Voyager-osakenttä: **†9**

- 'tech' - ns. tekniikan asiasanoille
- 'stat' - Tilastokirjaston asiasanoille
- 'ENNAKKOTIETO' - Fennican ennakkotietueille

Kenttää käytetään, kun hakutermin ei ole peräisin kontrolloidusta asiasanastosta tai auktoriteettitiedostosta.

Kontrolloimattomat henkilö-, yhteisön- ja kokouksennimet merkitään kuitenkin yleensä kenttiin 600, 610 ja 611 (2. indikaattorin arvo = 4).

Esimerkkejä

653 #0 †a rytmiharjoitukset

653 #0 †a merituulivoima †9 ENNAKKOTIETO

654 - FASETTIANALYSOITU ASIASANA (T)

655 - AINEISTON LAJITYYPPI/MUOTO HAKUTERMINÄ (T)

Esim.

655 #7 †a väitöskirjat †2 ysa

655 #7 †a asiakaslehdet †2 ysa

[Genre- ja lajityyppitermit Metatietosanastossa](#)

Kirjastoikohtaisista "sanastoista" peräisin olevien lajityyppitermien tallentaminen suositellaan tehtäväksi seuraavalla tavalla:

655 #7 †a opinnäytteet: TY: HUM: uskontotiede: 2008 †2 local †5 FI-T

osakentässä †5 käytetään ISIL-tunnusta (Huomaa: isoilla ja pienillä kirjaimilla on merkitystä!) tai tietokantatunnusta.

656 - AMMATTI HAKUTERMINÄ (T)

657 - TAPAHTUMA TAI TOIMINTO HAKUTERMINÄ (T)

658 - OPINTO-OHJELMAN TAI KURSSIN TAVOITTEET HAKUTERMINÄ (T)

662 - HIERARKKINEN MAANTIETEELLINEN NIMI ASIASANANA (T)
